

Bölgesel ve Küresel Sorunların Çözümünde Ülkemizin Rolü

7. Sınıf Sosyal Bilgiler – Evimiz Dünya

Kazanım:

Bölgesel ve küresel sorunların çözümünde ülkemizin rolünü özetleyebilme.

Sorunlar Neden Sınırları Aşar?

Günümüzde birçok sorun, sadece bir ülkeyi ya da bir bölgeyi değil, tüm dünyayı etkiler.

Bölgesel sorun

Belirli bir bölgeyi veya komşu ülkeleri daha doğrudan etkiler.

Örnek:

savaş, sınır aşan göç, su paylaşımı.

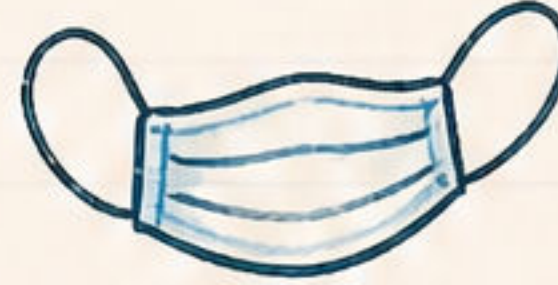
Küresel sorun

Etkileri birçok ülkeye yayılır ve geniş iş birliği gerektirir.

Örnek:

iklim değişikliği, salgın, küresel açlık.

Sorunlar birbirine bağlıdır.

Savaş

Savaşlar, insanların yaşadıkları yerleri terk etmesine neden olur.

Göç

Artan göç, kaynakların yetersiz kalmasına ve toplumsal sorunlara yol açar.

Gıda sorunu

Tarım, su ve gıda üretimi olumsuz etkilenir, açlık ve yoksulluk artar.

Bölgesel başlayan bir sorun zamanla **küresel** hâle gelebilir.

Türkiye'nin Dış Politika Yaklaşımları

Girişimci dış politika

Görüşme başlatmak,
çözüm önermek,
iş birliği kurmak ve
uluslararası platformlarda
aktif olmak.

İnsani dış politika

Savaş, afet, yoksulluk ve
göçten etkilenen insanların
güvenliğini, temel ihtiyaçlarını
ve onurunu gözetmek.

Girişimci:

çözüm için
harekete geçer.

İnsani:

insan güvenliği ve
refahını öne çıkarır.

Diyalog ve Arabuluculuk

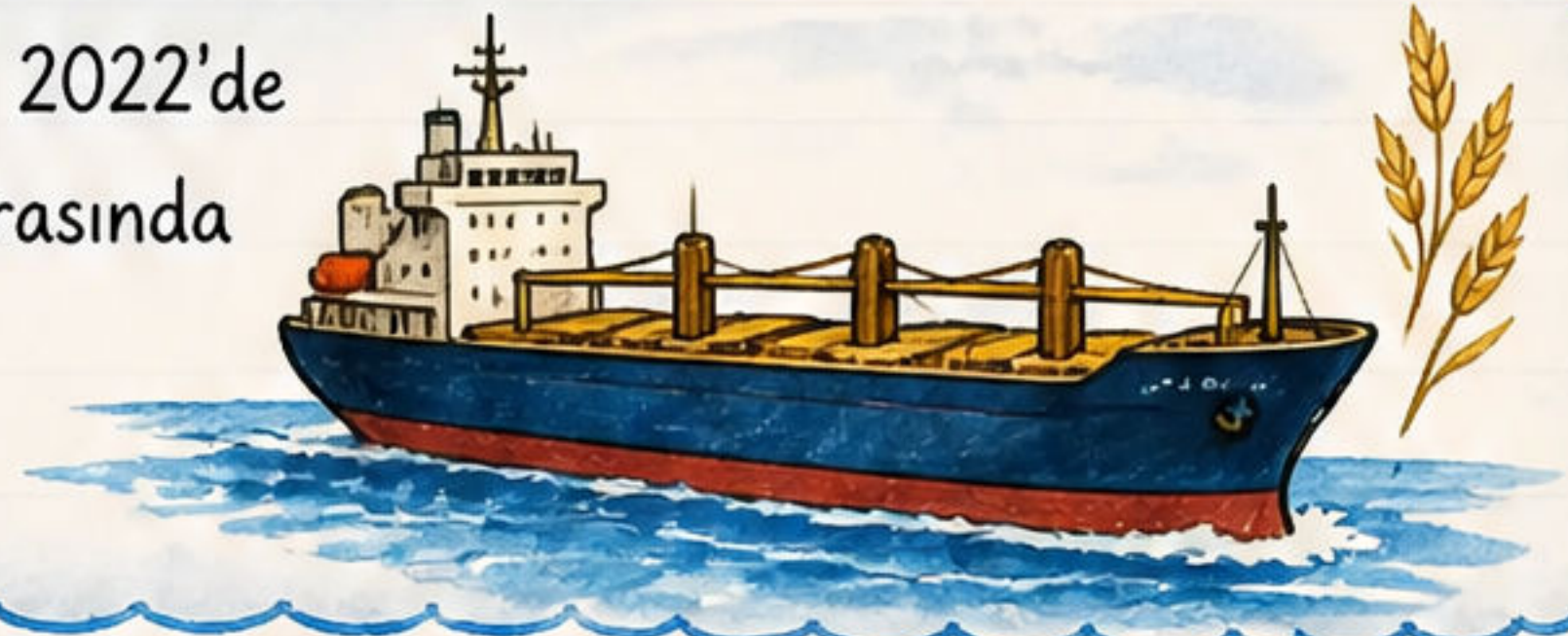
Arabuluculuk,
anlaşmazlık yaşayan
 tarafların iletişim kurmasına
ve çözüm aramasına
yardımcı olmaktadır.

Başarılı Bir Arabuluculuk Süreci

Aşama	Açıklama	Ne Yapılır?
 1. Dinleme	Taraflar birbirini dikkatle dinler.	Söz kesmeden, anlamak için dinlenir.
 2. Anlama	Sorunun kaynağı ve tarafların ihtiyaçları anlaşılır.	Sorular sorulur, ortak noktalar bulunur.
 3. Çözüm Üretme	Ortak çözüm yolları üzerinde fikirler geliştirilir.	Seçenekler konuşulur, kazan-kazan hedeflenir.
 4. Anlaşma	Uygun görülen çözüm üzerinde anlaşılır.	Anlaşma yazılı veya sözlü olarak netleştirilir.
 5. Uygulama ve Takip	Anlaşma uygulanır ve sonuçlar takip edilir.	Gerekirse destek alınır, süreç gözden geçirilir.

Karadeniz Tahıl Girişimi – 22 Temmuz 2022'de Rusya, Türkiye, Ukrayna ve Birleşmiş Milletler arasında başlatıldı; tahıl ve gıdanın dünya pazarlarına ulaşmasına katkı sağladı.

Düşünelim!

Güven nasıl kazanılır?

Taraflardan biri görüşmezse ne olur?

Anlaşma sorunu tamamen bitirir mi?

Afetlere Müdahale ve İnsani Yardım

AFAD

Afetlere hazırlık,
arama-kurtarma
ve acil durum
yönetimi.

 Türk Kızılay

Beslenme, barınma,
sosyal yardım ve
insani destek.

 TİKA

Eğitim, sağlık,
temiz su, kalkınma
ve kültürel iş birliği.

Afetlere müdahale süreci:

Deprem

arama-kurtarma

çadır

yemek

sağlık desteği

Afetlerde kurumlar
iş bölümüyle birlikte çalışır.

Göç ve Mülteciler

Konusunda Sorumluluk

Göçmen

Başka bir yerde yaşamak amacıyla yer değiştiren kişi.

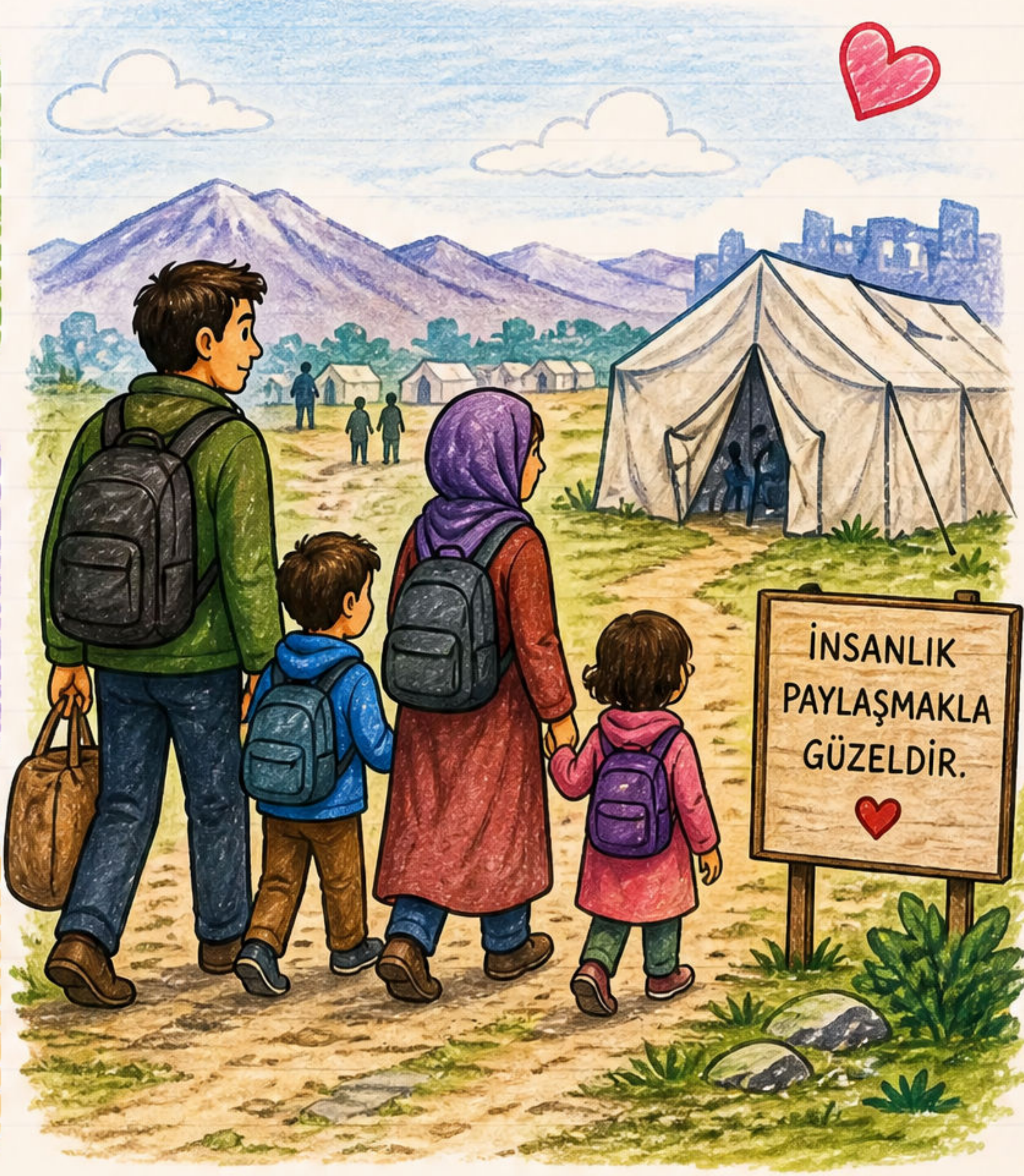
Siğınmacı

Tehlike veya baskı nedeniyle başka ülkede koruma isteyen kişi.

Mülteci

Uluslararası hukukta belirli şartlarla koruma statüsü tanınan kişi.

Dengeli Bir Bakış Açısı

Göç edenlerin güvenliği

Temel hakları korunmalı, güvenli yaşam alanları sağlanmalıdır.

Ev sahibi toplumun ihtiyaçları

Kaynakların adil kullanılması ve sosyal uyum desteklenmelidir.

Eğitim ve psikolojik destek

Çocukların eğitimi ve psikolojik iyi oluşları önemsenmelidir.

Uyum ve gönüllü geri dönüş

Uyum süreçleri desteklenmeli ve gönüllülük esasına dayalı dönüşler teşvik edilmelidir.

Empati kurmak, anlamak ve birlikte çözüm üretmek, hem insanlık görevimiz hem de geleceğimizin teminatıdır.

İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları

İklim değişikliği

Sıcaklık artışı,
kuraklık, su azalması
ve aşırı hava olayları.

Paris Anlaşması

İklim için uluslararası
iş birliği.

Sıfır Atık

İsrafı azaltma,
atıkları ayırma ve
geri kazanım.

Birey

okul

belediye

devlet

ortak çözüm

Plastik şişe atıkları için üç çözüm öner.

- 1
- 2
- 3

Dünyamız bizim evimiz.
Doğayı korumak geleceğimizi korumaktır!

Eğitim, Sağlık ve Kültürel İş Birliği

Eğitim — Türk Maarif Vakfı ve uluslararası okullar.

Sağlık — Hastane, temiz su ve sanitasyon projeleri.

Kültür — Tarihi yapıların korunması, ortak araştırma ve sanat etkinlikleri.

Kültürel iş birliği, bir kültürü diğerinin yerine geçirmek değil; farklılıkları koruyarak anlayışı geliştirmektir.

Türkiye'nin Altı Ana Rolü

Türkiye, sorunların çözümüne diyalog, yardım, eğitim, sağlık, çevre ve kültür yollarıyla katkı sunabilir.

Komşularla ve Dünya ile İş Birliği

7. Sınıf Sosyal Bilgiler – Ortak Mirasımız

Türkiye, komşularıyla ve dünyadaki diğer ülkelerle iş birliği yapar. Bu iş birlikleri barışı güçlendirir, insanların yaşamını iyileştirir ve ortak bir geleceğe katkı sağlar.

Suriye

Mülteci desteği,
eğitim ve sağlık

Libya

Diplomasi ve
arabuluculuk

Afganistan

Eğitim, sağlık
ve temiz su

Filistin

Gıda, ilaç ve
insani yardım

Gürcistan

Ortak kültür ve tarihi
eserlerin korunması

Bulgaristan

Eğitim ve kültür
iş birliği

Yurtta sulh, cihanda sulh. — Mustafa Kemal Atatürk

Gerçek Yaşam Vaka Kartları

1 Eren ve Yangın –

Küçük yangın komşular, su ve itfaiyenin ortak çabasıyla söndü.

2 Ahmet'in Mektubu –

Türkiye'de güven ve eğitim bulan öğrencinin mektubunda dayanışma, merhamet ve barış vurgulanıyor.

Sevgili arkadaşım,
Türkiye'de kendimi
güvende hissediyorum.
Öğretmenlerim ve
arkadaşlarım bana
çok destek oluyor.
Dayanışma, merhamet
ve barışın ne kadar
güzel şeyler olduğunu
burada öğrendim.
Hep birlikte daha güzel
bir dünya kurabiliriz.
Sevgiyle...

3 Ever Given –

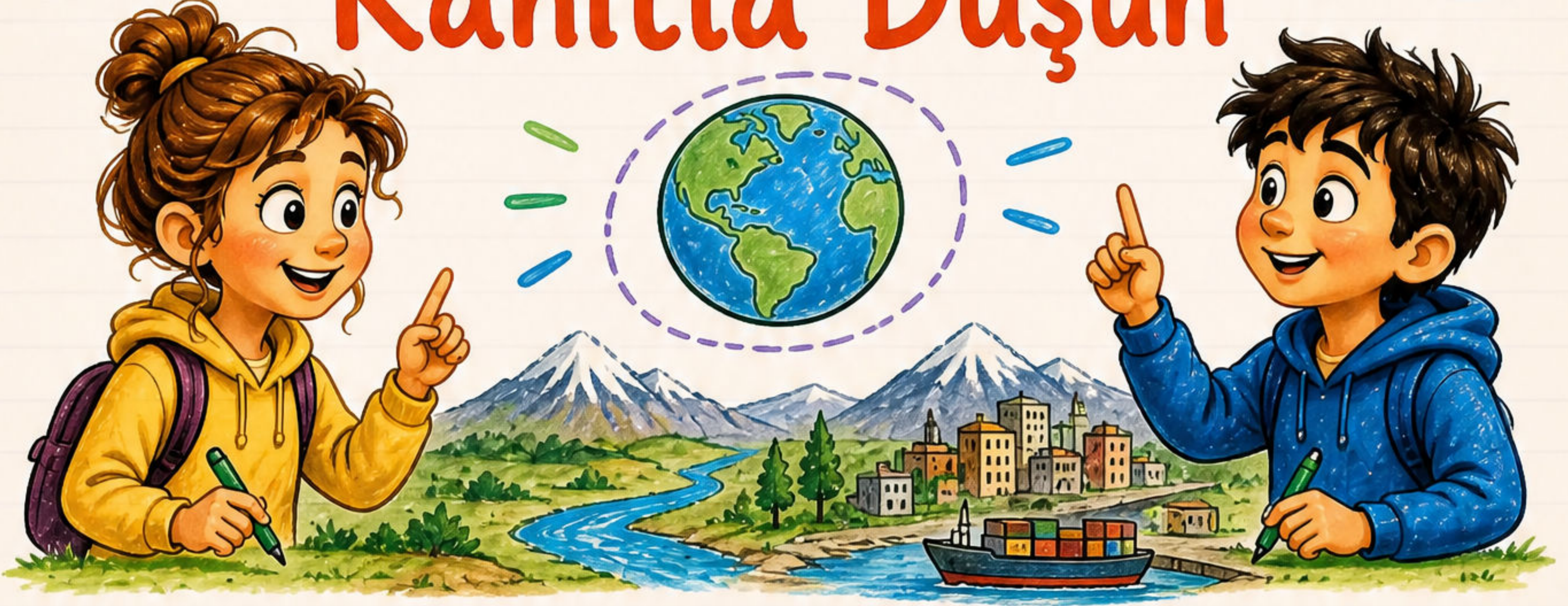
Süveyş Kanalı 6 gün kapanınca ticaret ve fiyatlar dünya çapında etkilendi.

? Hangi sorun sınırları aştı?

? Ortak çalışma neden gerekli?

Sorunları Sınıflandırma ve Kanıtla Düşün

SORUN	SINIFLANDIRMA	
	Komşu ülkelerde çatışma	Bölgesel
	Bir salgının birçok ülkeye yayılması	Küresel
	Limanın kapanmasıyla taşımacılığın aksaması	Her ikisi olabilir
	Kuraklık ve su azalması	Küresel
	Komşu ülkelere zorunlu göç	Bölgesel, etkisi genişleyebilir

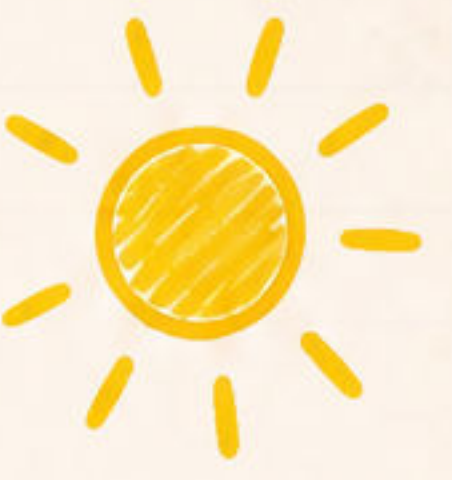
AKILDA TUT!

Ne yaptı? Hangi soruna çözüm aradı? Kimlerle iş birliği yaptı?

Etkinlik 1 – Sorun Haritası

Bir bölgesel veya küresel sorun seç.

1. Sorun nedir?

2. Kimleri etkiler?

3. Bölgesel mi, küresel mi, yoksa her ikisi mi?

4. İki nedeni nedir?

1.

2.

5. Türkiye hangi rolü üstlenebilir?

6. Başka kimler iş birliği yapabilir?

7. Senin çözüm önerin nedir?

Etkinlik 2 -

Kurumları Görevleriyle Eşleştir

Aşağıdaki kurumları, görevleriyle eşleştiriniz.

1. AFAD

a. Eğitim, sağlık, temiz su ve kalkınma

2. Türk Kızılay

b. Arama-kurtarma ve acil durum yönetimi

3. TİKA

c. Beslenme, barınma ve sosyal yardım

Bölgesel mi, Küresel mi?

Aşağıdaki durumları bölgesel mi yoksa küresel mi olduğunu düşünerek sınıflandırınız. Gerekçenizi kısaca yazınız.

Durum	Sınıflandırmam	Gerekçem
 Salgın		
 Zorunlu göç		
 İklim değişikliği		
 Sınır çatışması		

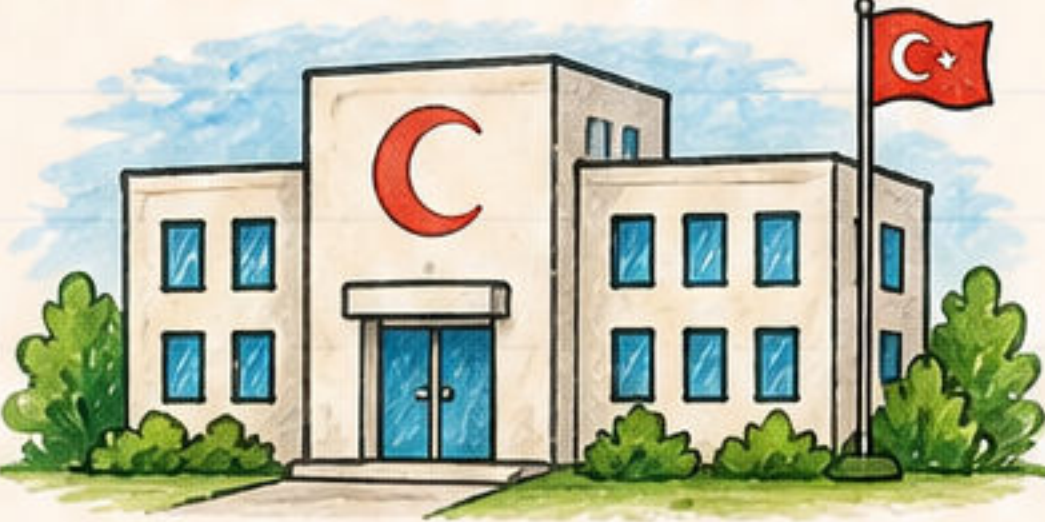

Etkinlik 3 – Yeşil mi, Kırmızı mı?

Durumun olumlu mu, olumsuz mu olduğunu ve
hangi role veya soruna ait olduğunu yaz.

Durum	Olumlu / Olumsuz	Açıklamam
1. Somali'de Türk hastanesi açıldı. 		
2. Yerel şiveler ve el sanatları unutuldu. 		
3. Türkiye, ihtiyaç sahiplerine sağlık desteği gönderdi. 		
4. Gazze'ye gıda, su ve ilaç ulaştırıldı. 		

Etkinlik 4 – Doğru-Yanlış ve

Boşluk Doldurma

1. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların karşısına "D", yanlış olanların karşısına "Y" yazınız.

1. Türkiye yalnızca ekonomik çıkar için yardım eder.

☐

2. Türkiye arabuluculuk ve diyalog çalışmalarına katılabilir.

☐

3. Kelebek etkisi bir olayın dünyaya zincirleme yayılmasıdır.

☐

4. Sıfır Atık çevre sorunlarına çözüm arar.

☐

5. TİKA yalnızca afet anında çalışır.

☐

2. Aşağıdaki kelimeleri uygun boşluklara yazınız.

Kelebek Etkisi

Sıfır Atık

TİKA

Küyerel

AFAD

1. Küçük bir durumun büyük sonuçlara yol açmasına _____ denir.

2. Atıkların azaltılması, yeniden kullanılması ve geri dönüştürülmesini hedefleyen çevre hareketine _____ denir.

3. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın kısaltması _____'dir.

4. Yerel + küresel düşünerek hareket etmeye _____ yaklaşımı denir.

5. Ülkemizde doğal afet ve acil durumlarda arama kurtarma ve yardım faaliyetlerini yürüten kurum _____'dir.

Etkinlik 5 -

Açık Uçlu Düşünme

Düşüncelerini nedenleriyle birlikte yaz. Somut örnekler kullanmayı unutma!

1. Türkiye neden başka ülkelere yardım eder?

2. Girişimci dış politika ile insani dış politika arasındaki fark nedir?

3. Göç konusunda hem göç edenlerin hem ev sahibi toplumun ihtiyaçları nasıl gözetilebilir?

4. İklim değişikliği neden ülkelerin birlikte çalışmasını gerektirir?

Unutma!

Fikrim

+

gerekçem

+

örneğim

Etkinlik 6 — Kendimi Değerlendiriyorum

Aşağıdaki ifadeleri okuyup kendini değerlendir.

☐ Bölgesel ve küresel sorunları ayırt edebilirim.

☐ Türkiye'nin girişimci ve insani dış politika rollerini açıklayabilirim.

☐ AFAD, Türk Kızılay ve TİKA'nın görevlerini ayırabilirim.

☐ Göç ve iklim sorunlarında farklı bakış açılarını düşünebilirim.

☐ Bir çözüm önerisini gerekçelendirebilirim.

Bu konuda en önemli öğrendiğim şey...

Dünyaya katkım ne olabilir?

Öğrenme düzeyim: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Ek Pekiştirme Testi – Bölgesel ve Küresel Sorunlar

Cevabınını seçerken metindeki kanıtı ve gerekçeyi düşün.

1. Bir sorunun birçok ülkeye yayılması hangi kavramla açıklanır?

- A) Küreselleşme
- B) Bölgeselleşme
- C) Yerelleşme
- D) Millî egemenlik

2. Türkiye'nin tarafları görüşmeye yönlendirmesi hangi role örnektir?

- A) Arabuluculuk
- B) Askerî müdahale
- C) Siyasi baskı
- D) Ekonomik ambargo

3. AFAD'ın temel görevlerinden biri hangisidir?

- A) Barış gücü oluşturmak
- B) Ticaret anlaşmaları imzalamak
- C) Doğal afetlerde arama kurtarma yapmak
- D) Vergi toplamak

4. TİKA'nın çalışma alanlarından biri hangisidir?

- A) Askerî operasyon yürütmek
- B) Para basmak
- C) İnsani yardım ve kalkınma projeleri
- D) Seçim düzenlemek

5. İklim değişikliğiyle mücadelede hangi yaklaşım gereklidir?

- A) Ulusal düzeyde tek başına hareket etmek
- B) Yalnızca ekonomik büyümeye odaklanmak
- C) Bilimsel veriye dayalı ortak ve sürdürülebilir iş birliği
- D) Sadece gelişmiş ülkelerin sorumluluk alması

Ek Etkinlik –

Doğru mu, Yanlış mı?

Cümleleri okuyup doğru veya yanlış kutusunu işaretle.
Yanlış olanları düzeltmeyi dene.

1. Bölgesel sorunlar yalnızca tek bir ülkeyi etkiler.

☐

2. Küresel sorunların çözümü için ülkeler arası iş birliği gerekir.

☐

3. Arabuluculuk, tarafların iletişim kurmasına yardımcı olabilir.

☐

4. Türk Kızılay yalnızca eğitim alanında çalışır.

☐

5. TIKA eğitim, sağlık ve temiz su projeleri yürütebilir.

☐

6. Göç eden insanların ve ev sahibi toplumun ihtiyaçları birlikte düşünülmelidir.

☐

7. İklim değişikliği sadece bir ülkenin sorunudur.

☐

8. Kültürel iş birliği farklılıkları koruyarak anlayışı geliştirebilir.

☐

Düzeltilmelerim

• _____

• _____

